

INGEZONDEN.

DE RECHTZINNIGE WETENSCHAP EN DE HOMOEOPATHIE.

Overal het goede in opzoeken en waardeeren is loffelijk, ja zelfs plichtmatig in mijn oog. In zoover dit streven blijkt uit het schrijven van Prof. STRAUB omtrent de aanstelling van een homoeopathisch docent verdient het ook alle toejuiching. De vraag is echter of zijn welwillendheid hem niet te ver voortstuwt, want eerst als het goede gevonden is kan men waardeeren; en de vraag lijkt mij geoorloofd hoe hij het weet te rijmen eerst van de homoeopathie te spreken als *een speciale school van chemische therapie*, en later te beweren *wellicht is er eenige wijsheid in haar dwalingen*. Heeft ZEd. gegronde redenen te gelooven aan de wetenschappelijkheid der homoeopathie, dan zal hij mij, en waarschijnlijk vele andere medici, zeer verplichten ons daarover nadere toelichtingen te geven. Bij de ontmoeting van een homoeopathisch arts gevestigd in deze streek, beloofde ik een uitvoerige studie te zullen maken van de zich noemende homoeopathie, wanneer hij mij met één geval bewees, dat zij iets genas, waar de zoogenaamde (door de homoeopathen) allopathie (= allen die zich niet scharen onder het homoeopathisch vaandel) dit niet vermag. Zoolang dit niet was geschied, zou ik mij laten leiden door het oordeel van onafhankelijke deskundigen zooals o. a. Prof. STOKVIS.

Waar de praktijk ons leert, dat één der hoofdzaken der therapie is het nagaan der verweermiddelen door het menschelijk lichaam op spontane wijze aangewend, en te trachten deze natuurlijke therapeut onder de gunstigste omstandigheden te laten werken, vooral omdat daarbuiten o zoo zeldzaam een waardevol geneesmiddel bestaat, zou het natuurlijk voor elk praktiseerend arts, die geneesheer wil zijn, onwaardeerbaar wezen als hij echte specifica leerde kennen. Ik kan gerust beweren, dat de medici van een ieder iets willen overnemen ook in die richting en niet bevooroordeeld zijn van wien het afkomstig is (als bewijs daarvoor moge dienen hoe dagelijks zg. nieuwe geneesmiddelen zich komen voorstellen, wat een indicatie is dat het ter markt brengen daarvan in vele gevallen winstgevend is, dus dat zij worden aangewend). Het ligt dus aan de homoeopathen om aan te toonen dat er iets specifieks te verwachten is van hun specifiek optreden met hun specifica, om dank te oogsten van hun collega's. Ik verwacht dat ook dit *Tijdschrift* zich gaarne daarvoor beschikbaar stelt. Heeft de homoeopathie op deze wijze en anders door wetenschappelijk optreden bewezen *iets te zijn*, dan is er reden haar een zetel aan te bieden aan den academischen disch; maar daartoe over te gaan uitgaande van de stelling „wellicht is er eenige wijsheid in haar dwalingen” vind ik wat gewaagd; een docent voor het hamersysteem van Dr. METZGER zou dan ook recht van bestaan hebben om van vele andere zaken niet te spreken. De grootst mogelijke vrijheid voor leerstellingen om aan Universiteiten te worden verkondigd is gewenscht, zelfs al blijkt het later de grootste onzin te zijn, maar zoolang het waardeerbare er van niet op deugdelijke gronden is aangetoond, acht ik het verkeerd dat de officieele vertegenwoordigers van wat Gij noemt de rechtzinnige wetenschap zich er

officieel mede inlaten. Bevat de leerstelling waarheid, dan moet zij zich kunnen verspreiden; maar is er slechts een vermeende waarheid, dan moet haar geen gelegenheid worden gegeven reclame te maken van den innigen omgang met die vertegenwoordigers.

Waar ik bij mijn homoeopathischen collega teleurgesteld werd en nooit dien éénen patiënt zag, die er mij misschien toebrengen zou één der ijverigste adepten der homoeopathie te worden, daar verzoek ik dringend om het bewijs dat er reden bestaat om scheiding te maken tusschen allopathie en homoeopathie (op praktischen of wetenschappelijken grond; maar steeds met het oog op de praktijk). Zoolang dit niet is geschied, meen ik recht te hebben om aan te nemen dat de eenige kracht der homoeopathen wel gelegen is in hun bewering dat zij anders genezen dan de andere dokters, en daardoor het publiek tot zich trekken, maar er voor een medicus meer noodig is om die bewering als juist te beschouwen. Mijn oplossing zou daarom zijn overal en dus ook in een academie-stad zij gelegenheid voor vóórstanders van homoeopathie om de waarheid hunner meeningen te boekstaven, door woord en daad. Maar zij zorgen zelf daarvoor, en die gelegenheid bestaat. Is bewezen dat zij voor praktijk of wetenschap waarde heeft, dan verbindt men haar officieel aan de universiteit en niet eerder.

Aarlanderveen, 13 October 1903.

P. MAATS.

Het bovenstaand ingezonden stuk is in mijn *leading*-artikel reeds in hoofdzaak beantwoord. Indien ik een wetenschappelijken grondslag der homoeopathie erkennen kon, dan zou ik de vertegenwoordigers der „officieele” geneeskunde sommeeren de homoeopathie in hun leer op te nemen. Nu zie ik slechts een speciale school van chemische therapie, die naar mijn meening dwaalt, maar die een eeuw lang heeft stand gehouden. Collega MAATS wil in een academie-stad aan voorstanders der homoeopathie gelegenheid geven de waarheid hunner meening door woord en daad te boekstaven. Dat is juist wat ik aanbeveel in mijn *leader*. Het is van ondergeschikt belang of die leeraar in de academie-stad *in* of *buiten* de academie zal staan. Met het beginsel van hooger onderwijs strookt het echter beter den man, die de dissenteerende minderheid als haar vertegenwoordiger aanwijst, *in* de universiteit toe te laten. *Semper apertus* is de zinspreuk der Heidelbergsche universiteit. Wij spreken in een discussie over homoeopathie korthedshalve wel eens over officieele wetenschap. Maar er mag geen officieele wetenschap zijn. Die ontstaat echter licht, indien men andersdenkende minderheden buitensluit. Vindt de man een plaats *in* de universiteit, dan zal de vereeniging die hem benoemt, zwaarder de verplichting voelen bij haar keuze goed uit te zien en de hulpmiddelen voor het onderwijs niet te sparen.

Ik verwacht van de toelating van zulk een privaat-docent, lector of bijzonder hoogleeraar meer dan één voordeel. Het voornaamste is, dat wij genoodzaakt zullen worden onze therapie aan wetenschappelijke critiek te onderwerpen. Bovendien zal de homoeopathie tot dezelfde — naar ons idee hopelooze — operatie genoodzaakt worden. Eindelijk zal de doceerende homoeopaath een homoeopathisch ziekenhuis dirigeren. Daar zal dan eensdeels blijken, op

welk een klein onderdeel der therapie de homoeopathische chemische therapie zich beweegt. Anderdeels zal door de observatie in het ziekenhuis de homoeopaath eerst gelegenheid krijgen om de waarde zijner methoden te critiseeren. Buiten het ziekenhuis is het bepalen der waarde van een medicament slechts bij uitzondering mogelijk, zoowel voor homoeo- als voor allo-therapeuten.

M. STRAUB.

K L I N I S C H E T H E R M O M E T E R.

Wie kan mij helpen aan een rechthoekig gebogen thermometer, met koperen verzilverde, in $\frac{1}{3}$ graden C. verdeelde schaal, waarnaast metalen stang met beweegbare naald, zooals die in 1871 door wijlen Prof. J. VAN GEUNS te Amsterdam werd gebruikt op zijn kliniek in het Binnen-Gasthuis.

22 October 1903.

Dr. C. E. DANIELS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

Aan het dezer dagen verschenen *Koloniaal Verslag van 1903* betreffende Nederlandsch (Oost-) Indië (loopende in hoofdzaak over 1902) ontleenen wij het volgende:

Op het einde van 1902 bestond bij den geneeskundigen dienst van het leger een incompleet van 5 officieren van gezondheid. Daar er bovendien nog 10 officieren van gezondheid, bij verschillende expeditionnaire troepenmachten in Sumatra ingedeeld, niet bij de formatie zijn gevoegd, bedraagt het feitelijk incompleet 15, terwijl nog over 11 officieren van gezondheid niet beschikt kon worden wegens ziekte of tijdelijk ter beschikking gesteld zijn van andere autoriteiten. Het sterktecijfer zou nog lager zijn geweest als niet in 1902 geen verloven wegens langdurigen dienst naar Europa waren toegestaan, welke maatregel ook voor 1903 is bestendig. Om daarin verandering te brengen is getracht particuliere geneesheeren in Indië als officier van gezondheid aan te stellen; oproepingen daartoe in de dagbladen bleven zonder resultaat. Inmiddels zijn hier te lande pogingen in het werk gesteld om, door de uitzending van Nederlandsche artsen als tijdelijke officieren van gezondheid in de behoefte te voorzien, en toen het bleek, dat ook langs dezen weg het verlangde aantal niet spoedig genoeg beschikbaar kwam, is nader getracht ook eenige Duitsche en Oostenrijksche artsen op denzelfden voet tijdelijk aan den Indische militairen dienst te verbinden. Reeds eenige vreemdelingen hebben zich aangemeld om voor zoodanige benoeming in aanmerking te komen.

De algemeene gezondheidstoestand van het leger kan bevredigend genoemd worden, al had ook het leger van de overal heerschende cholera te lijden; van 316 wegens cholera behandelde militairen overleden 172. Ter bestrijding van beri-beri is aan de militairen, op plaatsen waar die ziekte heerste, bij wijze van proef een zekere hoeveelheid katjang-idjoe verstrekt. Een